

STRAZA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

I. naročnikom se mora priložiti vsak dan od 11.—12. ure doplačilo.

Črnogorci večinoma oddali orožje.

Zastopniki črnogorske vlade prosijo za takojšen začetek mirovnih pogajanj. — Naši in Bolgari na zmagovitem pohodu v Albaniji. — Italijani ugibajo, kaj bi napravili v Albaniji. — Italijani pri Gorici tepeni. — Protiofenziva naših čet na ruskem bojišču. — Belgijci si želé mir. — Turki natepli Angleže.

Proti papežu Benediktu XV.

Dr. —m—. Laški framazoni so začeli dobro organiziran boj proti papežu. V avgustu in septembru lanskega leta so že izšli v vodilnih italijanskih listih članki, ki so pobijali misel, da bi se pripustil poglavar svetovne cerkve k mirovnim pogajanjem ob koncu svetovne vojske. Poleg teh načelnih razprav so zopet in zopet razširjali senzacionalne vesti iz okolice papežev, ki so bile vse izmišljene. Tako so krožile po teh listih čudne novice o namenu potovanja kolinskega nadškofa kardinala Hartmanna v Rim, o protestu kardinala Maffija, nadškofa pizanskega, zoper alokucijo sv. Očeta v konzistoriju dne 6. dec., o odstopu državnega tajnika kardinala Gasparrija zaradi papeževga prijaznega odnosa do osrednjih držav itd. Vendar lani še ni bilo povsem jasno, kam da meri vse to pisarjenje. Danes se pa da neovrgljivo dokazati, da je uprizorilo italijansko framazonstvo časopisje dobro organiziran boj proti papežu, in na podlagi obilnega gradiva se da določiti tudi namen, ki ga hočejo doseči, ali pravzaprav, more se pokazati, kako hočejo zadeti svete ga Očeta.

Listi, ki vodijo boj proti papežu, so: „Tribuna“, napolnjen list v Rimu, „Giornale d'Italia“ v Rimu, glasilo ministra Sonino, milanski „Secolo“, „organ tiste sile, ki ji je pokorna tudi italijanska vlada“ (t. j. organ lože), in znano nacionalistično glasilo „Corriere della Sera“ v Milanu. Drugi večji listi imenovani pridno sekundirajo, manjši pa vneto ponavljajo in razširjajo, kar povejo večji.

„Secolo“ je že lani, ko se je izjavila druga italijanska ofenziva ob Soči, izdal parolo: „Demokracija ima nalogo čuvati, da bistveno protinarodni program Vatikana ne pride po ovinkih v javno mnenje v deželi.“ In na drugem mestu je pisal: „Ne bo najmanjša usluga, ki jo bo demokracija izkazala domovini, ako bo pobijala misel, da se udeleži papež mirovne konference.“

Dne 4. jan. je naznanil „Giornale d'Italia“, da bo prinesla ugledna florentinska slovstvena in politična revija „Nuova Antologia“ izpod peresa poslanca Mosca, „najboljšega jurista v parlamentu“, razpravo o vprašanju, naj se li pusti papeža k prihodnjemu mirovnemu kongresu. Mosca pride v tem članku, katerega vsebino je že naprej objavil „Giornale d'Italia“ in za njim skoro vsi drugi listi iste smeri, do teh-le zaključkov: „1. Neodpušljiv pogrešek bi bil, dati garancijskemu zakonu mednarodni značaj. 2. Italija se mora v varstvo svoje neodvisnosti in svoje bodočnosti odločno upreti vsakemu poizkusu ali predlogu za udeležbo papežev pri prihodnjem mirovnem kongresu.“ Svojo drugo zahtevo utemeljuje „najboljši jurist parlamenta“ tako-le: „To se ne zgodi radi pomanjkanja dolžnih obzirov do poglavarja katoliške cerkve ali iz preziranja njegovega velikega moralnega dostojanstva, temveč zato, ker bi navzočnost papeževga zastopnika pri mirovnih pogajanjih njemu in sovražnim državam dala priliko, sprožiti garancijsko vprašanje. To pa bi s-

pravilo Italijo v zadrego (imbarazzo) in nevarnost.“

Framazoni pa so uprizorili še drugo gonjo proti sv. Očetu; uporabljajo metodo izmišljotin. Večkrat prinesejo listi, ki so pod uplivom lože, namišljene besede papežev ali kakšnega kardinala, ki so v prilogi osrednjima velesilama, ter kriče: Glejte, papež je za naše sovražnike, je torej nasproten italijanskim interesom. Dementijev, ki jih objavijo katoliški listi, seveda ne sporoče svojim vernim. Drugokrat si izmislijo kako besedo sv. Očeta ali kakšnega kardinala, ki je ugodna za entento. Če jo Vatikan dementira, že zopet kričijo: Papež je ententi nasproten. To je zahrbtn in lažnjiv boj, ki ga je „Osservatore Romano“ dne 4. jan. po pravici ožigosal kot „nedostojen in nepošten sistem očrnjevanja.“

Naša dolžnost je, da pazno zasledujemo spletkarjenje framazonstva proti poglavarju naše cerkve, da pri vsaki priložnosti povdarimo, da hočemo za sv. Očeta resnično prostost, ki ne bo odvisna od mllosti italijanske vlade in framazonstva.

„Nase otecsesztvo“.

(Madjarski pravopis namesto cirilice.)

Dr. —v—. Avstrijski Srbi so morali zdaj opustiti svojo pisavo v cirilici, ter pišejo od te prelovede naprej v latinici, torej s takimi črkami, kakor mi in Hrvati. Za srbski jezik ni v tem kaj posebno čudnega. Zdaj je srbski jezik pač tudi v pisavi enak hrvaškemu, oziroma zdaj ne veš več, ali imaš srbski ali hrvaški jezik pred seboj. (Notranje jezikovne razlike ne pridejo tu v poštev.)

Nekaj polj posebnega je, da so začeli pisati tudi ogrski Rusini v latinici svoj ruski ali bolj natančno maloruski ali rusinski jezik. Ogrski Rusini pa imajo za svojo latinico ogrski pravopis.

Pred nami ležijo prve tri številke časopisa z gornjim madjarskim pravopisom. Njegov naslov s pripombami bi se glasil z našim slovenskim pravopisom: Naše otečestvo (Naša očetnjava). Pod pokroviteljstvom i rukovoditeljstvom preosvj. jepiskopa Dra. Štefana Novaka. Predplatna cina na rok 3 korune. Redakcija i izdajateljstvo: Eperies, Fő-utca 49. Izdajatelj: Jépiskopskaja knihopečatnja Sv. Nikolaja v Prjaševi.

Uvodni članek za prvo številko je napisal sam prevzv. škof dr. Štefan Novak, pred 10 leti gojenec višjega duhovniškega zavoda pri Sv. Avguštinu na Dunaju. Kraj Prjašev ali ogrski Eperies poznamo radi vojske dobro in vemo, koliko gorja se je godilo v tem kraju. Zato ima škofov članek tolažilne in bodrilne besede z napisom: „S nami Boh...“ Uredništvo razloži na kratko svoj program v povabilu k naročbi s sledečimi besedami, ki jih navajamo v slovenskem, ne ogrskem pravopisu, vendar pa v izvirniku, da čitatelji spoznajo, da ta rusinski jezik ni tako daleč od slovenskega (zato so se naši vojaki tudi z Rusini dobro razumeli): „Pokorno prosimo počtenju čitajuščuju publiku o blagosklonnu podporu tek materialnu jak i moralnu. žebō (ogrski ō; slov. da bi) sme podkarpatskij naš narod v jeho pradžid-roj viri, v horljivoj ljubvi ko korolju (slov. kralju) i k našemu madjarskomu otečestvu ukripili, i zo stepeni na stepeni k boljšomu prosviščeniju provaditi, vozdvihnuti mohli.“

Šele v 3. številki od 23. januarja (list piše po ogrskem običajnem redu: 1916 januar 23) nam razloži uredništvo, zakaj tiska svoj časnik z madjarskimi črkami. Članek pravi, da drugi evropski narodi in njihovi sosede napredujejo, ker čitajo. „Naš podkar-

patskij rusnačok“ je pa zaostal v gospodarskem oziru in v občni izobrazbi, ker ne čita. Pa kako bi tudi čital? V madjarski šoli se ne nauči toliko, da bi madjarsko knjigo in madjarski časnik dobro razumel. Drugih slovanskih knjig tudi ne more čitati, — ker ne pozna njih črk. Cirilico se sicer uči v šoli, toda malo, površno. Sploh pa je že odvajen od cirilice. Izseljenci iz Amerike pišejo pisma z latinskimi črkami, in od doma v Ameriko in v vojsko pišejo tudi z latinico. Časniki njih rojakov v Ameriki so pisani v latinici in ungvarski knjigotržci prodajajo tudi že molitvenike z latinskimi črkami. Njih deca se naučijo že v prvem razredu, to je zadnji glavni moment, madjarske črke, s katerimi morejo pisati vsako „ruskoje slovo“. „Našto že bō mō pečatali novinku cirillikuju, kotru dnes uže i učeno ljudje tjažko čitajut?“ — Dalje pa je namen latinice, da se ž njo zapre pot vsem knjigam, s cirilico pisanim, ki so prišle čez ogrsko mejo, in so pisale proti ogrski očetnjava, proti sv. veri in proti jedinstvu z Rimsko stolico. Zato je policija „podozrivala“ vsako knjigo, tudi molitveno, s cirilico tiskano. Z latinico se hoče pretrgati nit, ki je vezala narod s sovražniki. — H koncu pa pravi članek, da naj nihče ne misli, da se z latinico hoče pogrebsti jezik „uhorusrskoho naroda“, kakor tudi ne njegova vera, vzhodni obred; saj so tudi Rumuni izpremenili cirilico v latinico, pa imajo danes tako močen vzhodni obred, kakor pred sto leti. Ta časnik hoče doseči, da bi ga znal čitati kar vsak, ki je hodil v šolo, tudi mali učenec, hoče podkarpatski narod usposobiti, da mu ni treba občevati s sovražniki, ki smešijo „otečestvo“, ljubezen do Ogrske, ter da bi vsak „podkarpatskij rusin tverdo, nenarušimo ispovidal, že naša mila Uhorščina jestj tota zemlja, na kateroj nam i žiti i umerti treba!“

S tem programom se označuje nova doba za ogrske Rusine. Da čitateljem ne podamo belega papirja, se moramo zadovoljiti s temi občnimi znaki. — Radi celotnosti še nekaj zgodovinskih opomb za tiste, ki ne poznajo razmer. Ogrski Rusini, nekdanj pravoslavni, so združeni z Rimom ali unirani grško-katoliški verniki. Imajo torej vzhodni obred s cerkvenoslovanskim jezikom pri sv. maši in pri brevirju. V narodnostnem oziru pa se tem Rusinom izmed vseh narodov na Ogrskem godi najslabše, če izvezamemo morebiti prekmurske Slovence. Šole so madjarske, otroci so se od kateheta naučili še nekaj cirilice, da so razumeli nekoliko službo božjo. Dosti Rusinov se je odtujilo svoji narodnosti in se čutijo Madjare. Assimilacijski pritisk je bil tako velik, da so celo nekateri duhovniki hoteli uvesti v svoj vzhodni obred madjarski obredni jezik, češ, da cerkveno-slovanskega jezika ne razumejo sami in ne ljudstvo. Kakor znano, smejo biti grško-katoliški duhovniki oženjeni, toda oženiti se morajo pred mašniškim posvečenjem. Po posvečenju se ne smejo več oženiti, kakor tudi vdoveci ne. Za škofa pa je izvoljen neozžen duhovnik. — Glavni urednik lista „Otečestvo“, Ioann Kizak, je tudi oženjen. Druga številka poroča, da mu je umrl najstarejši sin Viktor Kizak kot vojni kurat po 18mesečnem delu v neki epidemični bolnišnici, v 30. letu svojega življenja, za katerim žaluje njegov 6letni sinček Ladislav. List rajnemu želi: „Boh neboščiku tam v čužoj zemlji naj dajet blaženój pokoj i svitloje voskresenje!“ — Radi teh razmer je imela rusofilska propaganda nekaj uspeha, vsaj deloma, pri ogrskih Rusinih, ker jim je branila jezik v vzhodnem obredu in jim sploh nudila duševno hrano v materinem jeziku. Tej propagandi se hoče v bodoče v okom priti z izdajanjem tega lista in s tiskom knjig v ogrskem pravopisu, ne da bi se hotelo, kakor zatrjuje uredništvo, s tem vzeti temu „podkarpatskemu narodu“ njegov rusinski jezik in njegov vzhodni slovanski obred pri službi božji. List z veseljem poroča, da so Turki in Bolgari sprejeli gregorijanski koledar, ker „ne chotjet uže rta dalej s 13 dnjami poz-

dniti in na zadji skintati za druhimi narodami." To da vere Bolgarov gregorijanski ali papeški koledar nič ne izpreminja, kakor pravi list: „S novom kalendrom akurāt taki vostočno christiane budut, jaki bōli so starōm.“

Končno poroča zadnja številka, da bo tudi rusinski list „Nedjila“ (Nedelja) tiskana z madjarskimi črkami in da s tem ogrski Rusini nimajo več narodnega lista, ki bi bil tiskan v cirilici: „S tōm ni v Uhorščinji, ni v Ameriki ne bude narodnoj novinki po našom jazōku, kotora bō s cirilikoju pečatana bōla!“

Madžari se kregajo.

Poslanec Keleman (neodvisna stranka) je v seji ogrske zbornice dne 26. t. m. vložil interpelacijo, v kateri izvaja, da je bilo čitati v uradnem poročilu generalnega štaba dne 18. januarja t. l. sledeče: »Kar se tiče sestave čet, so bili udeleženi naše zmage v noči na Novo leto vsi narodi monarhije.« Interpelant izvaja, da ne pozna ogrsko državno pravo nobenih narodnosti, kajti mi smo politično enoten ogrski narod; vsled tega je državno-pravna zmeta, ako imenujejo merodajni činitelji armadnega vodstva ogrski narod kot narodno pleme. (Živahno pritrdjevanje na levici). On (Keleman) vpraša, če bi bil ministrski predsednik voljan spraviti do veljave svoj ustavno zjamčeni vpliv, da ne bodo prišli vojaški činitelji v svojih dejanjih ali naznanilih v navskrižje z našim državnim pravom ter da ne bodo na ta način žalili našega narodnega čuta. (Živahno pritrdjevanje na levici). Grof Tisza je odgovoril, da je to bil le lapsus linguae (se je zareklo) in da so vojaške oblasti obljubile, da se taki izrazi ne bodo več rabili.

Madžari o združenju hrvatskih dežel.

Madžari so začeli v svojem državnem zboru na vse strani deliti svoje ukore in ugovore. V seji dne 26. t. m. je poslanec Rakovszky (ljudska stranka) interpeliral ministrskega predsednika v zadevi separatističnih pojavov, ki se jih opaža na Hrvaškem in v Slavoniji. Rakovszky je prebral govor, katerega je imel podpredsednik hrvatskega sabora Magdič povodom otvoritve sabora dne 14. junija preteklega leta. On (Rakovszky) vpraša najpoprej ministrskega predsednika, če se on (Tisza) strinja z vsebino tega govora, glasom katerega se poteguje Hrvatska in Slavonija na podlagi baje z godovinskega hrvatskega državnega prava za združenje vseh hrvatskih dežel, nadalje še vpraša, če se ministrski predsednik strinja z vsebino pozdravne brzojavke, ki se je takrat odposlala Njegovemu Veličanstvu in v kateri se je istotako izrazila želja, da se združijo vse hrvatske dežele. Vpraša nadalje, zakaj ni ban hrvatski ugovarjal proti tej, državno enotnost ogrožujoči izjavi in če je kaj ustavnih činiteljev, ki vspodbujajo Hrvatsko za zavzetje takšnega stališča. V svrhu utemeljevanja svoje interpelacije je prečital poslanec Rakovszky članek zagrebskega lista „Agramer Tagblatt“ povodom otvoritve hrvatskega sabora, v katerem se proslavlja enotno stališče sabora glede združenja vseh Jugoslovancev v okvirju velike hrvatske države. Namen te demonstracije je bil uprizoriti v sredi evropske vojne podvzetje, kojega namen je, odtrgati eden del od ogrske države ter na ta način spremeniti državno-pravno sestavo Ogrske, ne da bi se vprašalo Ogrske za to za devno dovoljenje. Govornik povdarja, da hočejo združiti Hrvatje vse jugoslovanske narodnosti v eno samo veliko hrvatsko državo, pri čemur ne omenjajo pripadnosti k Ogrski, ampak govore samo o interesih celokupne države, čeprav so postali to, kar so, s pomočjo velikodušnosti Ogrske. Hrvatje stavijo tako dalekosežne teritorialne zahteve, kakoršnjih niso stavili niti v letu 1868. Brez dovoljenja Ogrske ne more staviti Hrvatska nobenih zahtev za pridobitev novega ozemlja. Ogrska ni doprinesla že desetletja toliko žrtev in tudi ni prelila sedaj toliko krvi za to, da bi se sedaj Hrvatska odtrgala s pomočjo Ogrske od ogrske države in bi dosegla s pomočjo Ogrske jugoslovansko državo. Jugoslovanska država bi bila katastrofa za obstoj monarhije. Govornik bi ne bil pričakoval od ministrskega predsednika, da se more tako malo brigati za takšne izjave. Ministrski pred-

sednik ni močan, marveč je le nasilen. Če bi bil močan, bi se bil upiral takim izjavam, toda zdi se, da ugaša njegova zvezda in zaradi tega nima toliko moči, da bi mogel nastopati proti še mogočnejšim.

Grof Tisza je odgovoril, da se ne identificira z izjavami predsednika Magdiča. Ban predsedniku ni odgovoril, ker bi ne motil rad patriotičnega navdušenja, ki je vladalo ob otvoritvi. Ministrski predsednik grof Tisza polaga veliko važnost, da se ne moti prijateljsko razmerje s Hrvatsko.

Črnogorsko bojišče.

Dogodki na Črnigori.

Glede razoroženja črnogorske armade se je določilo, da Avstrijci zasedejo celo Črnogoro ter pozovejo črnogorsko vojaštvo, da odda orožje. Kdor se ne ustavlja, lahko gre na svoj dom, kdor se ustavlja, bo ujetnik. Razoroženje se je do danes vršilo popolnoma gladko. Poročilo vojnega stana pravi, da je tudi general Vukotič, ki je bil proti kapitulaciji, v Daniloovem gradu oddal svoje orožje. O kakem odporu pod generalom Martinovičem ali princem Mirko-tom ni bilo dosedaj nič opaziti.

Naše čete so med tem zasedle dne 22. jan. črnogorski pristanišči Bar in Dulčinj, dne 23. jan. Škader ter mesta Nikšić, Daniloograd in Podgorico, dne 25. jan. Kolašin in Andrejevo.

Dne 18. jan. je zbežala kraljica Milena s hčerko Ksenijo in Vero v Lyon na Francosko. Prestolonaslednik Danilo je ostal v Italiji, princ Mirko je baje v Črnigori, da organizira odpor proti nam, katerega pa še dosedaj nismo čutili.

Dne 24. jan. je tudi kralj Nikita zbežal v Lyon, kamor se je podala tudi njegova vlada, ki bo začela dne 1. febr. v Lyonu uradovati.

Dne 25. jan. so poverjeni zastopniki črnogorske vlade podpisali dogovor o razoroževanju črnogorske armade. Prošnja za mirovna pogajanja še do danes ni preklicana niti od Nikite niti od njegove vlade. Nasprotno zastopniki vlade podpisujejo dogovore, ki so jih sklenili z nami.

To so suha dejstva, okoli katerih se je zbralo sedaj vse polno različnih razlog, komentarjev in legend.

Zakaj je odpotoval Nikita.

Časopisi poročajo: Odposlanci Nikitovih hčera so došli v Podgorico. Kralj se je dolgo razgovarjal z njimi. Istočasno sta se mu izročili lastnoročni pismi carja in italijanskega kralja. Nikita je nato odpotoval.

Nikita v dvojni ulogi.

Nikita je zaprosil mirovna pogajanja. Svoje prošnje ni preklical, pač pa zbežal v Lyon pod varstvo naših sovražnikov.

Črnogorska armada oddaje mirno svoje orožje, ententa pa razglša, da se je organiziral odpor proti nam.

Poverjeni zastopniki črnogorske vlade še dne 25. t. m. podpisujejo dogovore z nami zaradi razoroževanja, ko je Nikita že davno bil v Lyonu in se dal pozdravljati od naših nasprotnikov.

Ali je Nikita svoj beg izvršil, ker je hotel biti posebno zvit, ali z ozirom na hujskanje proti njegovi hčeri, laški kraljici Jeleni, ali prisiljen po svojih hčerah, ali vsled denarnih ponudb od entente, ali iz ponosa, ker ni hotel bivati v zasedeni Črnigori.

Kralj Nikolaj ujetnik sporazuma.

Iz Rima: Politični krogi živahno razpravljajo, zakaj se je podal kralj Nikolaj s svojo vlado na Francosko in zakaj ni ostal v sorodnejši mu Italiji. To dokazuje, da obstajajo težki spori med črnogorskim kraljem in italijansko vlado. Dejstvo, da se nahaja srbska vlada na Krfu, črnogorska pa v Franciji, kaže, da nočeta Srbija in Črnogora skupno delovati. Drugi politiki trde, da je kralj Nikolaj pravzaprav v Franciji jetnik sporazuma. Italijanski vojski sovražni politiki sodijo, da je ostal princ Mirko v Črnigori zato, da najbrže sklene z Avstrijo mir, ki ga zato prizna kot bodočega črnogorskega kralja.

Kje je princ Mirko?

Ententini listi pišejo, da je ostal princ Mirko v Črnigori, kjer bo v zvezi z generalom Vukotičem in Martinovičem nadaljeval vojsko proti nam. O generalu Vukotiču nam je sporočil vojni poročevalni stan, da se je dal v Daniloovem gradu razorožiti. O princu Mirko pa poroča »Pester Lloyd« po obvestilih z merodajne strani: Črnogorski zastopniki, s katerimi imamo opraviti šele zdaj in s katerimi tudi zdaj obćujemo, princ Mirko in trije člani vlade, ki so ostali doma, dozdaj niso niti z besedico namignili, da se je izpremenil položaj. Če kralj res opusti svoj sklep o kapitulaciji, ne bo sicer udaj nič z mirovnimi pogajanj, a to se ne tiče udaje same, ker je po naši armadi ustvarjen vojaški položaj, ki se ne more več preklicati.

Kralja za Črnogoro izbirajo.

Četverosporazumovi diplomati v Bukarešti pravijo, da so baje v Rimu v teku zelo važna pogajanja, glede spremembe položaja v Črnigori. Po novjših informacijah se je med vladami četverosporazumovih držav dosegel sporazum, po katerem bi se moral kralj Nikita odpovedati svojemu prestolu. Anglija in Francija celo želita, da bi naj pod svojim odstopom Nikita spremenil prestolonasledstvo in sicer ne v prilog nepristranskomislečemu prestolonasledniku Danilu, ampak na korist rusofilnega princa Mirka. Italijanska kraljica Jelena podpira ta načrt in tudi princ Mirko bi bil pripravljen zavzeti prostor svojega brata. Prestolonaslednik Danilo protestira proti vsaki rešitvi tega vprašanja, ki bi onemogočilo sklep posebej miru med Črnogoro in Avstrijo. Kralj Nikita sam ni bil pripravljen izpolniti želje svojih bivših zaveznikov. Še le po dolgem prigovarjanju je privolil v potovanje v Rim, v katero so v italijanski kraljevi palači stavili veliko upanje.

Naše vojne ladje pri napadu na Lovčen.

Očividec opisuje udeležbo naših vojnih ladij pri napadu na Lovčen in pri zavzetju te naravne in mogočne utrdnje sledeče:

Dne 3. jan. zjutraj se je pričel splošni napad na Lovčen. Vojne ladje našega brodovja, zasidrane v Boki Kotorski, so podpirale kar najkrepkeje ta napad in tako se mi je nudila prilika sodelovati kot mornariški častnik pri tem veličastnem prizoru. Zamenjeni dan smo dobili povelje, da moramo, popolnoma pripravljeni na bitko, odpluti na določeno nam mesto, da se od tamkaj udeležimo napada na Lovčen. Po noči, z ugasnjenimi lučmi, je plula naša oklopna ladja na določeno mesto; istotako še tudi nekaj drugih naših vojnih ladij. Proti 6. uri zjutraj smo že slišali prasketanje strojnih pušk, kakor tudi nekaj posameznih topovskih strelcev. Reklo se je, da so naše junaške čete že zavzele nekaj spodnjih postojank gore Lovčena. Z veliko nestrpnostjo smo pričakovali jutranje zore. Toda čakali nismo dolgo. Lepa in svetla noč se je spremenila v precej megleno jutro, kajti vreme v Boki Kotorski se v tem času kaj pogosto spreminja in bojni ples se začne. Čadorna bi se bil pri tem lahko naučil, kako je mogoče izvrševati napade po načrtu tudi pri vsakem vremenu. Ples se je pričel iz doline Zupa južno od Lovčena. Poprej obstreljevanje črnogorskih postojank iz topov vseh kalibrov, nato pa naskok infanterije.

Istočasno so se krepko obstreljevale tudi baterijske postojanke na bližnjih višinah. Streljali smo s 15 cm in 24 cm ladijskimi topovi in dobili smo tudi nekaj pozdravov z Lovčena. Vse črnogorske kroglice pa so, ne da bi zadele, z izredno lepim brnenjem padle v vodo. Naš ogenj z morja in suhega je bil nekaj časa tako mnogostranski, da niti ni bilo časa, da bi se zasledovalo, kje so posamezne kroglice zadale in eksplodirale. Majhni oblaki dima od šrapnelov, pomešani z dvignjenimi množinami prahu in kamenja, so zakrivali na gorskem pobočju prostor za prostorom. Jasni glas 30.5 cm možnarjev, gromenje 42 cm in prasketanje manjših topov je napravljalo čudno godbo. Od časa do časa se je lahko opazovalo z dobrimi daljnogledi prodiranje vrlih naših čet, dokler ni v nižavi kmalu popoldne dež, na višinah pa snižni metež zabaral nadaljnjo opazovanje. To je bil pozneje tudi vzrok, da so naši topovi obmolnili, dočim je naše napadanje na suhem napredovalo.

Drugi dan, bila je nedelja, so se razpršili oblaki ter megla in Lovčen, ki si je bil med tem nataknil „bel klobuk“, je stal v veličastni solnčni svetlobi pred nami. Ta dan je tudi prinesel odločitev. Ogenj je bil tokrat menda najhujši. Črnogorci so na Lovčenu sprožili nekaj skladišč streliva. Veliki, črni oblaki so ostali kot nasledek teh eksplozij. Naše čete so med tem že zavzele višine v bližini gorskega vrha. Zavzetje Lovčena je bilo sedaj, skoro bi lahko rekel, načrtoma sigurno. Ko je nastala tema, smo odpluli domov, da bi naslednji dan z drugega torišča (noiranja Boka) obstreljevali nekatere skrite sovražne postojanke. A ni nam trebalo dolgo streljati, kajti kmalu nam je bilo znano, da so najvažnejše postojanke že zavzete. Na večer je bil Lovčen zavetišče naših čet. Ogenj v številnih taboriščih in veličastna noč nam je nudila lepo, čarobno sliko, katere ne bomo nikdar pozabili. Tudi točnost napadov na Lovčen nam ostane v neizbrisnem spominu.

Albanija.

Za Črnogoro pride Albanija. Drač in Sv. Ivan Meduanski sta hudo ogrožena. Kar ne simpatizira z Avstrijo, beži v Valono. Tudi v Valoni se mnogim ne zdi več dovolj varno in ladje, ki vozijo v Italijo, so polne beguncev.

Esad-paša, dolgo časa največje upanje Italije in entente v Italiji, se je umaknil iz Drača v Tiranu, odkoder se je sedaj umaknil v Valono, menda že tudi v zavesti, da je iz Valone najkrajša pot v Italijo.

Naše in bolgarske čete so zavzele Berat, so torej že precej blizu Drača in Valone. Sedaj jim prihajajo tudi naše čete iz Škadra na pomoč. Odkar je zasedena Črnagora, nam je Albanija takorekoč kot zrelo jabolko padla v naročje.

Veliko se govori, da ententa sili Italijo, naj drži Valono, a grof Cadorna se ustavlja, ker nima dovolj čet. Vendar bi ententa bila tudi zadovoljna, ako Italija pošle čete v Solun, namesto v Valono. Prej bi so menda Italija odločila za Valono, kajti ako izgubi Valono, ji je Adria zaprta.

Ententini listi so začeli hujskati Grčijo, da bo Valono zasedla Bolgarija, kar Bolgarska poročila zanikajo.

Srbska.

Za naše vojake v srbskem ujetništvu.

Dne 12. t. m. je došla v Skopje pomožna ekspedicija za naše, v srbskem ujetništvu se nahajajoče vojake, ki so pa sedaj rešeni iz srbskega ujetništva. Namen ekspedicije, katero je odposlalo naše vojno ministrstvo, je, da zbere naše ujete vojake, katere so Sibi na svojem begu zapustili v obžalovanja vrednem stanju, da jim nudi zdravniško pomoč in da jih pošle nazaj v domovino. Vlak je pripeljal v Skopje prav bogate zaloge živil, zdravil, obleke in drugih potrebnih predmetov, nazaj v Avstrijo bo pa vozil 60-

lane in osvobojene avstro-ogrske ujetnike. Umevno, da še bo preteklo nekaj časa, predno bo možno spraviti celane ujetnike v avstrijske bolnišnice in zdravilišča, kajti morali jih bodo obdržati za nekaj dni na meji, da ne zanesejo kake nalezljive bolezni iz Srbije v Avstrijo. Imena iz srbskega ujetništva osvobojenih avstrijskih vojni ujetnikov bo osrednji poizvedovalni urad za vojne ujetnike javil nemškemu svojem dotičnih ujetnikov, kakor hitro bodo sestavljeni vsi tozadevni sezname. Priporoča se, da se naslovljajo tozadevna vprašanja naravnost na imenovani poizvedovalni urad na Dunaju. Avstrijske ujetnike, ki se nahajajo raztreseni po vsej Srbiji, zbirajo sedaj, jih zdravijo, jim dajajo perila in obleke, da jih bo možno spraviti v kratkem v domovino. Velik del naših, v srbskem ujetništvu se nahajajočih vojakov se nahaja po poročilih iz Italije, deloma na poti v Italijo, deloma pa že v Italiji in sicer večinoma na otoku Asinara. Imena teh vojni ujetnikov utegne dobiti v najkrajšem času osrednji poizvedovalni urad na Dunaju.

25.000 avstrijskih vojakov v srbskem vojnem ujetništvu.

V italijanskih in srbskih poročilih se je glasilo, da znaša število naših v srbskem ujetništvu se nahajajočih vojakov 60.000 mož, pozneje se je reklo, da 70.000 mož in končno, da 100.000 mož. Na podlagi zanesljivih podatkov je sedaj ugotovljeno, da se še nahaja približno 25.000 avstro-ogrskih in nemških vojakov v srbskem ujetništvu.

Italijansko bojišče.

Italijani so v velikih skrbih. Žulita jih zdaj oba čevlja, soški in albanski. Ob Soči ne more Cadorna nikamor naprej; pri Oslavju je bil celo prav občutno tepen. V posebni stiski pa je Italija zavoljo Albanije. Za Srbijo Črnagora, za obema pa Albanija: to strašilo je vedno pred laškimi očmi. V sredo je bil ministrski svet v Rimu, ki se je pečal z obrambo Valone in spleh Albanije. Italijani še menda sedaj ne vedo, koliko vojakov naj pošljejo v Albanijo. Pa še zahtevata Francija in Anglija, naj bi se Italija pokazala tudi pri Solunu. Preveč srbi!

Naši udrli v italijanske postojanke pri Oslavju. — 1200 Italijanov ujetih.

Veselo poročilo nam prihaja s soške fronte: Avstrijske čete so dne 26. jan. ob goriškem območju pri Oslavju po srditih bojih zavzele del tamošnjih sovražnih postojank. Napad je bil tako izborno izvršen, da je prišlo celo 1197 Italijanov, med temi 45 častnikov, v naše ujetništvo. Polastili smo se tudi vojnega gradiva v zasedenih postojankah in 2 strojnih pušk.

Težki časi za Italijo

„Kölnische Zeitung“ dobiva poročila, ki kažejo, kako se notranji položaj Italije slabša od dne do dne. Vest o republikanskem razpoloženju, vsled katerega bi bilo potrebno, zbrati večje mase čet, vesti o revoltah radi glada in manifestacije proti vojni so številne in vsebujejo precej resnice. Izredno mnogo je vojakov, ki pobegnejo v Švico in tam odkrito govore o pogrešni vojni politiki Italije. Tudi v gospodarskem pogledu je nastalo tako pomanjkanje, da si politični voditelji belijo glave, kako bi se pomagalo tu. Hudi je odpor proti Angliji. — Težki so časi za Italijo že sedaj, postajajo vedno težji, kmalu bo njen položaj neznosen. Taki pojavi, kakršni so v Italiji, pa pričajo dovolj jasno, kako katastrofalna je bila vojna za Italijo že doslej. Nadaljevanje jej prinese popolno katastrofo.

Rusko bojišče.

Več kot mesec dni je že preteklo, kar so Rusi na naši besarabski in gališki fronti pričeli z novo ofenzivo. Izgubili so do 100.000 mož in kljub temu niso mogli prodreti ne pri Černovicah, ne ob Dnjestrju in ne ob Strypi. Pa tudi svojega drugega namena, namreč rešiti Črnogoro, niso mogli doseči. Danes še vedno stojijo tam, kjer so stali dne 23. dec. Listi poročajo, da je rusko armadno vodstvo kljub velikim neuspehom še vedno trdovratno in trmoglavo. Car je baje izjavil: Bolj kakor kdaj, sem odločen. Če me bodo okolnosti prisilile, se bom umaknil, če treba tudi za Volgo, odločen pa sem vstrajati in vstrajati. — Naša protiofenziva pri Černovicah je po poročilih lista „Temps“ tako silna, da so Rusi radi tega v velikih skrbih. Zadnje dni so boji ponehali. O Hindenburgu že več mesecev ni poročil.

Protiofenziva naših čet.

Iz Budimpešte se dne 26. jan. poroča: Rusi so ustavili bojno delovanje ob besarabski bojni črti. Kako mehenkostne so bile izgube naših junaških čet kljub velikanskim ruskim navalom, in kako vstrajno in junaško je odbijala armada generala Pflanzer-Baltina ruske napade, dokazuje pač najbolj dejstvo, da niso naše čete po odbitih groznih ruskih navalih obdržale trdno v svoji oblasti ne le vseh postojank pri Bojanu, marveč da so začele po odbitih ruskih navalih napadati središče ruske bojne črte ob besarabski meji. Prednjo rusko postojanko na višini severno od Bojana, ki je vstrajno vznemirjala našo črto, so naše drzne čete saperjev po skrbni nočni predpripravi pognale v zrak, del sovražne posadke uničile, del pa ujele. Del ruskih čet pa, ki se je nahajal v bližnjih jarkih, so zapodile naše čete v beg in so nato zasule dotične strelske jarke. Ruski poskusi predreti našo bojno črto pri Černovicah, nato ob Dnjestrju pri kraju Uščiško ter končno na ozemlju pri Dubnem so se izjalovili kljub silni ruski artilerijski predpripravi. Vse postojanke se nahajajo trdno v oblasti naših vrlih čet.

Rusi dovoljujejo vojakom prosto plenjenje.

Naši so dobili v roke armadno povelje ruskega generala Ivanova, ki se glasi:

„Naš prevzvišeni vladar Nikolaj je zapovedal, da bi morali mi na praznik sv. Jordana, dne 19. januarja, zavzeti Černovice. To carjevo povelje moramo izpolniti. Vsakemu vojaku, ki bi dosegel ta cilj, je dovoljeno, da sme v Černovicah pleniti dva dni zaporedoma, kakor se mu bo zljubilo. Poleg tega pa še dobi vsak vojak oddelka, ki bo prvi vkorakal v Černovice, darilo 50 rubljev.“

Hrvatje rešili ogrske domobrance

Iz vojnega častnikarskega stana se poroča dne 24. jan.: Letalci so poročali o ruskih postojankah, katere so oddaljene okoli tisoč korakov od Bojane. Proti severu leži dvojni hrib, v njegovi bližini je nedavno besnela krvava bitka. Pri najnovejših ruskih napadih je pričel neki hrvatski bataljon s protinapadi in je vrzel Ruse nazaj v gozd; Rusi so obkolili nekotično ogrskih stotnij. Nek hrvatski podčastnik je prebil s 26 možmi ruske vrste in obnovil zvezo z ogrskimi domobranci, a razen tega je ujel še 400 Rusov. Potisnjeni ogrski domobranci so se rešili z bajoneti in kopiti iz neugodnega položaja. S skupnim delovanjem so pobili poldrug ruski bataljon.

Grška

Rover tva v Grčiji.

Grška vlada je baje prišla na sled veliki zaroti, ki so jo Venizelos, njegovi ožji pristaši in četvero sporazumovi kolovodje v Solunu naperili proti kralju Konstantinu in skupnosti Grške. Grška vlada ima, kakor se poroča iz Sofije in Bukarešte, v rokah gotove dokaze, da Venizelos pripravlja s pomočjo četvero sporazumovega armadnega vodstva v Solunu za slučaj, da bi se Grčija udeležila vojske zoper četvero sporazum, upor zoper kralja Konstantina in vlado. V tem slučaju bi Venizelosovi pristaši proglasili vladno in kraljevo odredbo kot protipostavne ter bi izjavili, da so te odredbe nasprotne temeljnemu določilom grške ustave. Venizelos bi v tem slučaju s svojimi pristaši proglasil, da se kraljeva in vladna moč nad ozemljem, ki so ga zasedle četvero sporazumove čete, neha in da je to ozemlje podrejeno posebni novoustanovljeni vladni komisiji, kateri bi načeloval Venizelos. Ožji Venizelosovi in četvero sporazumovi pristaši razvijajo po celi deželi živahno gibanje, a kakor se zdi brez posebnega uspeha. Dne 24. jan. so celo Venizelosovi pristaši ob priliki neke slavnosti v pirske pristanišče priredili navzočemu kralju prisrčne ovacije. Med grškim ljudstvom je namreč ljubezen do četvero sporazuma dan za dnevom hladnejša, čim bolj prešerni gospodarji so Francozi in Angleži v Solunu in na drugih grških tleh. Nasprotno pa so Grki svojemu kralju vedno bolj udani, ko vidijo, da Konstantin noče tirati Grško v nepotrebnih vojni metež. Grš-

ka armada, posebno pa generaliteta, je svojemu kralju zvesto udana. Venizelos pa na drugi strani računa, da bi mu četverosporazum pri njegovem nizkotnem rovaranju proti kralju dal na razpolago tudi vojaško moč in ne samo — denar.

Novejša poročila nam razkrivajo material, iz katerega je razvidno Venizelosovo veleizdajalsko rovarjenje. Venizelosovci so hoteli podkupiti nekega praporščaka, pridelnega grškemu generalnem štabu. Ta bi jim naj pridobil tajne vojaške in diplomatske akte. A namera se jim je ponesrečila.

Na čelu daleč razpredeni angleški špijažni mreži stoji neki angleški generalštabni stotnik v Solunu. V Atenah so zaprli štiri mestne uradnike kot domnevane sokrivce. Zadeva vzbuja povsod veliko pozornost. Venizelos misli grška vlada postaviti pred obtožbo in ga bo pozvala, da pride iz Soluna, kjer se sedaj nahaja, k obravnavi v Atene. Ako pa tega ne bo hotel storiti, bo grška vlada dala njega in njegove glavne pristaše takoj prijeti. Atensko državno pravdnistvo je že celi akt zoper Venizelosa izdelalo.

Koliko je resnice na teh iz zasebnih virov dohajajočih vestih, ne vemo.

Minister Theotokis zastrupljen?

Dne 26. jan. je v Atenah nagloma umrl grški naučni minister Theotokis, nasprotnik Venizelosove politike. Sumi se, da je bil minister Theotokis po svojih političnih nasprotnikih zastrupljen, ker se je v ministrskem svetu vedno zavzemal za nevtralnost Grčije.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se je začelo na obeh straneh živahnejše gibanje. Ogromno bojišče je podobno dvema velikima mravljinjakoma: sedaj se iz enega mravljišča pojavi roj, da napade prednje vrste drugega mravljišča, potem pa zopet obratno. Zadnje dni so Nemci na več mestih bojne črte poslali svoje roje v napad. Pri mestu Neuville v Flandriji so naskočili francoske postojanke v razširju 500—600 m, ujeli 250 mož in 1 častnika ter zaplenili 1 strojno puško in 3 metalece min. Nemško topništvo je zadnje dni živahno obstreljevalo mesto Arras. Nemški letalci so napadli angleško mesto Dover. Bomba je zadela neko skladišče min, ki je eksplodiralo. Ubitih je 39 oseb. Angleži imajo veliko škodo.

Med angleškim in belgijskim vojaštvom je bojno navdušenje znatno padlo. Nasprotno pa se Francozi, kakor je posneti iz nemških poročil, bore prav pogumno in vsrajno in bo z njimi še precej dela in boja.

Obe angleški zbornici sta končno veljavno sprejeli splošno vojno dolžnost.

Nova ofenziva na francoskem bojišču.

Novejša poročila pravijo, da hoče Francija z naporom vseh svojih sil pričeti ofenzivo, ker je javno mnenje v Franciji postalo nesigurno. Za slučaj francoske ofenzive mora, tako pravijo poročila, angleško vojno brodogradnjo iz svojega skrivališča. Med drugimi pride v poštev menda tudi možnost izkrcanja vojaštva na nizozemski obali.

Anglija vpokliče pod orožje osem najmlajših letnikov.

Iz Rotterdama, se dne 27. jan. poroča: Anglija bo vpoklicala pod orožje začetkom meseca marca 1916 osem najmlajših letnikov splošne vojaške dolžnosti.

Angleški podmorski čoln nasedel.

Mornariski urad v Haagu poroča, da je dne 19. januarja angleški podmorski čoln »H 6« vsled napake v konstrukciji, nasedel na morski cesti Friesche Gat, med Schirmonikooogom in Amelandom, kaki dve in pol morski milji v nizozemskih teritorialnih vodah. Vsi poskusi holandske mornarice, dvigniti čoln, so bili brezuspešni. Nizozemska vlada je sklenila, internirati na nizozemska tla rešeno posadko in tudi čoln, če se ga posreči dvigniti.

Belgijci si želijo miru.

„Neue Züricher Zeitung“ poroča iz Le Havra: Belgijski vladi dela vojna utrujenost, ki se zadnji čas prav močno pojavlja ne samo v zasedeni Belgiji, ampak tudi v taboriščih za begunce, velike skrbi. Vladnim možem v Le Havru je znano, da se je tudi med vojaštvom v posebno izraziti meri pojavila vojna utrujenost, kar posebno značijo pisma, ki jih pišejo vojaki s fronte svojim domačim. Vojaška cenzura sicer čita ta pisma, a jih zadnji čas več ne zapleni. Ako se v prihodnjih tednih ne bo vojni položaj nepričakovano in odločno ugodno obrnil na stran četverosporazuma, bo želja po miru med belgijskim ljudstvom tako velika in ojačena, da noben kralj in nobena vlada ne bo v stanju, kljubovati temu gibanju.

Novi belgijski zunanji minister.

Za novega belgijskega zunanjega ministra je imenovan baron Bayenus. To imenovanje znači streznjenje, ki ga je izzval v belgijskih vladnih krogih potek sedanje vojske.

Čuti se, da vojska ne bo večno in tudi ne deset let trajala, kakor se v Angliji prerokuje. Pojavlja se prepričanje, da mir, če tudi še ni pred vrati, vendar ni v taki daljavi, kot mislijo nekateri črnogledi. Čuti se tudi, da bosta pri prihodnjih mirovnih pogajanjih Avstrija in Nemčija igrali glavno ulogo in bosta vrgli odločilni vrtež na svetovno mirovno tehniko.

Belgijski interesi za bodočnost zahtevajo, da Belgija nima mogočnega sovražnika kot vednega sovražnika. Baron Bayenus je izboren poznavatelj nemških razmer, diplomat, ki je pred vojsko užival spoštovanje nemškega cesarja ter pozna osebno vse meročajne državnike v Nemčiji. Bayenus je tako najbolj sposobna osebnost pri bližajoči se odločitvi Belgije.

Turška bojišča.

Na fronti v pokrajini Irak (v Mezopotamiji) so se dne 21. jan., kakor pravi turško uradno poročilo, vršili hudi in izredno krvavi boji. Bitka, ki se je razvila na obeh bregovih reke Tigris, kakih 35 km od mesta Kut-el-Amara, je trajala neprestano šest ur. Turki so vse angleške napade odbili tako krepko, da se je angleška armada morala za več kilometrov umakniti proti izhodu. Turško uradno poročilo pravi, da je na bojišču obležalo 3000 mrtvih Angležev. Na prošnjo angleškega generala se je dovolilo Angležem en dan premirja, da pokopljejo svoje mrtvece. Ujeti Angleži pripovedujejo, da je v bitkah pri Scheich-Saidu obležalo na bojišču do 3000 mrtvih in ranjenih Angležev. Pri Kornu pa so Turki napadli Angleže. Tudi tukaj je obležalo 1000 mrtvih na bojišču. Angleži so se umaknili in so prepustili Turkom večje število velblodov in 100 šotorov.

Rumunija, Rusija, Italija.

Iz Bukarešte se dne 25. jan. poroča:

Med Bukarešto, Rimom in Petrogradom se je vršila v zadnjem tednu živahna izmenjava brzojav. Kakor se izve iz dobro poučenih virov, so se baje vršila pogajanja za italijansko-rumunsko-ruski sporazum. Pogajanja so se že močno razvijala. Ko pa je došlo poročilo o udaji Črnogore, so se pogajanja prekinila. Rumunija se hoče le tedaj pridružiti nameranemu sporazumu, če se Italiji posreči, na jugozahodu predreti avstrijsko bojno črto in z močnim skupkom zadeti Avstrijo v osrčje, ali če bi ruska armada bila v stanju, predreti bukovinsko fronto in vkorakati na Sedmograško. Rumunija bi se le v teh slučajih pridružila Rusiji in Italiji in bi udrila čez mejo na Ogrsko.

Rumunsko žito.

Vojno-žitno-prometne družbe v Avstriji in v Nemčiji so obvestile rumunsko centralo za nakupovanje žita, da je na potu po Donavi v Rumunijo 60 ladij, ki bodo odpeljale 50.000 vagonov žita iz Rumunije. Vsaka ladja bo naložila za 50—60 vagonov žita. Nekaj žita bodo spravili tudi po železnici v naše kraje.

Anglija nakupila v Rumuniji 80.000 vagonov žita.

Rumunski ministrski svet je odobril kupno pogodbo, sklenjeno med Anglijo in rumunsko osrednjo komisijo za žito glede nakupa 80.000 vagonov rumunskega žita na račun Anglije. Nadalje je rumunski ministrski svet dovolil izvoz 20% goveđ, svinj in ovc iz Rumunije v Anglijo.

Svetovni shod nevtralnih držav

Bukareštanski listi, ki pa so navađno nezanesljivi, poročajo, da se bo dne 15. marca vršil v Madridu kongres 31 nevtralnih držav. Na njih se bo razpravljalo o razmerah, nastalih po vojski, in o mirovnih pogajanjih.

Švedska govori o vojski.

Švedski državni zbor je pričel dne 24. t. m. z proračunsko debato. Ministrski predsednik je naglašal, da ni nobenega vzroka, da bi se doma in v inozemstvu dvomilo, da je politika švedske vlade politika nevtralnosti. Ministrski predsednik je ponavljal v prejšnjem poletju podano izjavo, da je želja Švedske, da ohrani mir in da dela z vsemi sredstvi na to, da pa računa obenem Švedska tudi z vsemi možnostmi, pri čemer bi ne bila Švedski klub vsem prizadevanjem ohranitev miru več mogoča. Voditelji desnice in liberalci so se izrekli za ohranitev nevtralnosti na vse strani. Socialdemokrat Branting je izjavil, da je potrebno, da se sklene pameten dogovor, da se doseže razmotanje položaja, ne pa, da se z dozdevnimi nepremostljivimi nasprotstvi tira do skrajnosti. Ministrski predsednik je ponavljal zagotovilo, da vlada želi ohraniti miru, da pa se mora računati s tem, da bi zamoglo postati to kljub vsem prizadevanjem nemogoče.

Anglija in Portugalska.

Iz Amsterdamu poroča „Vossische Zeitung“: Anglija skuša iznova zaplesti Portugalsko v vojno. Anglija namerava kupiti portugalske vojne ladje in moštvo postaviti v angleško službo. Portugalska še ni končno odgovorila.

Samo Angleži smejo biti imenovani za angleške škofe.

Listu „Kölnische Volkszeitung“ se poroča iz Rima dne 17. jan.: Angleška vlada je naznanila v Vatikanu, da morajo biti imenovani odslej naprej za katoliške angleške škofije za škofe samo duhovniki, ki so angleške narodnosti.

Vrnitev dela junaške posadke s „Zente“.

Puljski »Hrvatski List« poroča: Dne 24. januarja jutraj se je po Pulju raznesel glas, da je del posadke ladje »Zenta« na potu v Pulj. Vsak je hotel videti te naše junake, ki so dolgi osemnajst mesecev prebili v črnogorskem ujetništvu, potem ko so kot prvi v sedanji vojni razvili na našem Jadransko bojni prapor proti močnejšemu sovražniku in z novim lovorom ovenčali našo hrabro mornarico. Krog poldneva se je zbralo na obali poleg admiralata mnogo častnikov, mornarjev in civilnega občinstva, a po vseh ladjah v luki je stalo na krovu moštvo in čakalo, da jih pozdravi. Malo čez poldne je s prvih ladij zaoril urnebesni »Ura!« Priplula je torpedovka »81«, na njej junaki s »Zente«. Ploveč med ladjami so jih med zvoki godbe urnobesno pozdravljali. Ko je torpedovka dospela k obali, so takoj pohiteli na krov častniki in pozdravljali srečno prispele tovariše. Junakom z nezabne »Zente« tudi naš prisrčni: Zdravo! Živio! Ura!

Politične vesti.

Gornjeavstrijski namestnik — poklican v notranje ministrstvo. Cesar je potrdil provizorično uporabo gornjeavstrijskega namestnika barona Handla v ministrstvu notranjih zadev. Handel bo prevzel vodstvo zakonodajne sekcije ter bo tako poklican, da bo sodeloval pri pripravah za zakonodajne akcije na raznih poljih, ki so postale potrebne vsled vojnih dogodkov, in za potrebne reforme v državni upravi. Tekom odsotnosti namestnika iz Linca bo vodil namestništvene posle namestništveni podpredsednik grof Schaffgotsch.

Zedinjenje Nemcev na Češkem. V Pragi so imeli dne 23. t. m. nemški deželnozborski in državnozborski poslanci zborovanje ter sklenili, obnoviti deželno zvezo poslancev in ustanoviti akcijski odbor, v katerega pokličejo tudi Volksratove zastopnike. Pridružili so se tudi zastopniki nemških plemičev in veleposestnikov.

Veleizdajniški proces na Dunaju. »Nova Reforma« poroča: Kakor znano, so bili lani obsojeni radi veleizdaje na smrt nekateri ruski, oziroma rusinski politiki, med njimi poslanca dr. Markov in Kurilovič ter dunajski korespondent »Novega Vremena« Jančevckij. Sedaj je najvišje vojaško sodišče sodbo prve inštanice potrdilo in sklenilo priporočati obsojene v pomiloščenje tako, da se jim smrtna kazen spremeni v ječo.

Dalmatinci pri cesarju. Pod vodstvom deželnega predsednika dalmatinskega dr. Ivševića in nadškofa dr. Puljišća ter dalmatinskih, hrvatskih in srbskih poslancev so šli zastopniki dalmatinskih mest in občin k cesarju na Dunaj, da mu izrazijo ljubezen in zvestobo naroda.

Avtonomija občine praške. — Že nekaj dni sem čitalo po nekaterih listih nejasna in nedoločna namigavanja o nekih namerah centralne vlade, s katerimi bi se znatno skrcila avtonomija občine praške in bi se nje uprava postavila pod državno kontrolo. Pritegnile da bi se tudi bližnje občine in ustanovila »velika Praga«, ki pa ne bi jej bil na čelu svobodno izvoljen župan, ampak kak državni organ. Hkratu da se ima preurediti raba občinskega poslovnega jezika in rešiti »nekatera političnega vprašanja«, v smislu, ki ne bi bil ugoden Čehom. Dunajska »Information« pa izjavlja na podlagi — kakor trdi — zanesljivih informacij, da so vsi ti glasovi brez podlage, tendenciozni, ter da jim je namen, da bi — poleg raznih drugih — vznemirjali javnost. Res da je sicer, da so velike občine potrebne reforme in tako tudi praška. O tem pa se je razpravljalo in proučevalo že pred vojno, toda tudi danes obstojele nejasne ideje o tem in tla še davniso tako trdna, da bi se mogle na njih podlagi ukreniti kake pozitivne odredbe.

Zaplenjeno premoženje laškega izdajalca. Deželno sodišče v Inomestu je sporazumno z državnim pravdnistvom odredilo, da se zapleni premoženje inženirja in bivšega južnotirolskega deželnega poslanca dr. Emanuela Lanzerotti, rojenega l. 1872. Imenovani Lah je obdolžen zločina veleizdaje in zločina proti vojni moči države. Lanzerottiju, ki je zbežal na Laško, je oblast zaplenila vso premično in nepremično premoženje.

Odvetnikom, ki so zbežali iz Avstrije. Justično ministrstvo razglasa, da se morajo tisti odvetniki in odvetniški kandidati, ki so pred vojsko, ali pa za časa vojske zbežali iz Avstrije, kar velja zlasti za iredentovske odvetnike v Trstu, na Goriškem, Istri, v Dalmaciji in v južnih Tirolah, zgledati najpozneje do 31. januarja 1916 pri justičnem ministrstvu. Odvetniki, ki se v določeni dobi ne bodo vrnili nazaj v Avstrijo, bodo črtani iz seznama odvetnikov in ne bodo smeli več opravljati v Avstriji odvetniške službe. Ta odredba bo pač najhujše zadela izdajalske lahonske odvetnike v imenovanih deželah, katerim je vest narekovala, da so pravočasno zbežali na Italijansko.

Ameriške municijske tovarne. V ameriškem senatu je bil stavljen predlog, naj vlada podpravi vse izdelovanje municije in tako odpravi dobičke, ki jih delajo zasebni podjetniki in ki mogoče vplivajo na vojno. Predlagatelj Cummings je predložil izkaz, ki pravi, da se je akcijska vrednost 20 podjetij povečala od 4 na 32 milijonov dolarjev. Od začetka vojne je nastalo v Ameriki 174 novih tovarn za izdelovanje municije, vrednost izvožene municije in izvoženega orožja pa znaša 161.964.000 dolarjev.

Revolucionarno gibanje na Kitajskem. Na Kitajskem so prisli na sled zaroti proti Juanšikaju, v katero so zapleteni njegov tajnik, ki je v njegovi službi že dvajset let, njegov sluga in neki njegov sorodnik. Baje je pričakovati mnogo justifikacij. V Kantonu se je ponesrečilo revolucionarno gibanje, drugod pa so zmagali revolucionarji. Revolucionarji so se baje združili z revolucionarji v Sünanu. Brzjavna zveza s Pekingom je pretrgana. Revolucionarno gibanje podžigajo Japonci.

Raznoterosti.

† **Župnik Franc Muršič.** Iz Framana nam je došla vest, da je dne 28. jan. po kratki mučni bolezni umrl vlč. g. župnik Franc Muršič. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 4. uri Blagemu pokojniku svetila večna luč!

Nadvojvoda Evgen in general Borojevič — častna doktorja. Nadvojvoda Evgen promovira dne 30. jan., general Borojevič dne 1. febr. Oba je izvolil akademski senat hrvatskega vseučilišča v Zagrebu častnim doktorjem.

Obletnica nesrečne smrti princa Rudolfa. Prihodnjo nedeljo, dne 30. januarja bo obletnica, kar je l. 1889 na Dunaju naglo prominul prestolonaslednik Rudolf. Sv. maše zadušnice se bodo brale dne 29. in 31. januarja.

* **Odlikovani slovenski častnik.** Polkovnik in poveljnik okrajnega dopolnilnega okraja v Mariboru Alojzij Lebar je odlikovan z vitežkim križcem Frane Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca.

* **Odlikovani polkovnik 87. pešpolka.** Polkovnik 87. pešpolka, Franc Hossner, je odlikovan z vitežkim križcem Leopoldovega reda z vojnim okrasom.

* **Osebnost.** Za poročnika je bil imenovan učitelj iz Slovenskih goric Anton Stefanciosa, ki se nahaja pri

na italijanskem bojišču. **Ujeti častniki pešpolka.** Od pešpolka so prišli v letu 1915 sledeči častniki v rusko ujetništvo: Nadporočnik Karol Egler, poročnik Adolf Odorfer, polkovnik Henrik Pischely, poročnik Ant. Promer in stotnik Oton Wanka.

O pogrešanih 87. pešp. daje pojasnila: vojni kurat Kranjc pešp. 87., vojna pošta 73.

Iz južne železnice. Revident Franc Wuchite je premeščen iz Pragerskega v Maribor; pristavi Jožef Fleker iz Pragerskega v Maribor, Karol Rebolj iz Grobelnega na Pragersko, Karol Regoršek iz Poličan v Maribor in Karol Juvan iz Sp. Dravograda v Celovec; proviz. pristava Jožef Volidal iz Bleda v Hoče in Ožbalt Karger iz Peggaua v Sv. Jurij ob j. ž. V pokoj je stopil adjunkt Franc Mlekuš v Gradcu.

Letos ne bo okrajnih učiteljskih konferenc. Naučno ministrstvo je obvestilo deželne šolske svete, da odpadejo letos takozvane okrajne učiteljske konference.

Za „Slovensko Stražo.“ Mohorjani v Slivnici pri Mariboru so darovali za „Slovensko Stražo“ K 30.— in za Dijaško kuhinjo v Mariboru K 30.—. Hvala!

„Glasbena Matica“ v Ljubljani priredi v torek, dne 1. februarja 1916 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani koncert. Sodeluje mladi hrvatski umetnik virtuoz na gosli, gosp. Zlatko Baloković iz Zagreba. Spremlja ga umetnik, pianist gospod profesor Krauth iz Zagreba.

Abstinenčno gibanje na Štajerskem in Koroškem. V Zlati Dobi čitamo: Iz Maribora. V kn. šk. bogoslovju je abstinentno gibanje kljub neugodnim časovnim razmeram ostalo na prejšnji višini, da, jo celo prekosilo. Dvajset t. j. dobra polovica vseh gg. bogoslovcev, je popolnih abstinentov. — Drugo stopnjo smo na podlagi pridobljenih izkušenj opustili.

Iz celovškega semenišča. Z velikim veseljem Vam poročam, da je tudi naš majhni abstinenčni krožek oživel v novem šolskem letu k novemu delu. Število se sicer ni pomnožilo, pač pa zanimanje za dobro stvar. Izmed 18 slovenskih bogoslovcev smo 4 abstinenti. Vsakih 14 dni imamo Slovenci zborovanje in vsak mesec enkrat se snidemo z Nemci-abstinenti. A tudi neabstinentje obiskujejo naša zborovanja z navdušenjem. Konstatirati moram, da je med Slovenci več zanimanja za sveto stvar. Slovenski abstinenti imamo absolutno večino, zakaj od 34 Nemcev so komaj 3 abstinenti. Kaj bi rekel Robert Müller?

Rudeči križ. — Slovensko berilo slovenskim junakom. Piše se nam: Zentralstelle für Soldatenlektüre (Z. F. S.) Dunaj, IX/4 Canisiusgasse 16 prosi za vsakovrstno slovensko berilo (čtivo) našim slovenskim ranjenim in bolnim junakom raztresenim po raznih bolnicah. — Prosimo slavno občinstvo, da se odzove v obilni meri pozivu in pošlje berila naravnost na gornji naslov ali pa potom bližnje podružnice ali deželnega društva Rudečega križa.

Oblastveno dovoljenje za javne zbirke. Neka naredba notranjega ministra ureja javno pobiranje za vojno-preskrbovalne namene, Javne zbirke, produkcije, predstave ali zabave, javna predavanja ali prodajanje ali razpošiljanje predmetov za namene vojne preskrbe se sme razglasiti ali prirejati samo z oblastvenim dovoljenjem, pa naj tako prireditev že pripravlja kak odbor za vojno preskrbo, ali vojaški oddelek, privatna oseba, društvo ali čepopis. Politična okrajna oblast bo le tedaj dala dovoljenje, če je zbirka res potrebna in bo med pričakovanimi dohodki in zneskom, ki pride v korist vojne oskrbe, neko primerno razmerje. Kdor bi tako prireditev razglasil ali priredil, ali že kako sedaj pričeto zbirko nadaljeval brez oblastvenega dovoljenja, tega čaka kazen od 50 do 5000 K, ali zapor od 3 dni do 3 mesecev. — Ona podjetja, ki so tako dovoljenje dobila od te ali one strani, morajo zaprositi za novo dovoljenje in to v teku štirih tednov, če zbirka do tedaj ne bo končana. Naredba upa, da bo nova ureditev čuvala preizkušeno poštenost prebivalstva in dosegla velike uspehe, ker se bodo sredstva bolj pametno izrabila.

Naknadna prebiranja županov, občinskih svetovalec in pisarniških pomožnih uradnikov celjskega političnega okraja se bodo vršila v grajščini Lanovž pri Celju dne 1., 2., in 3. februarja 1916 po sledečem redu: Za naborne zavezanca za mesto Celje dne 1. februarja, za celjsko okrajno glavarstvo dne 1. februarja, za ptujsko okrajno glavarstvo dne 1. februarja, za ptujsko mesto dne 2. februarja, za slovenjgraško okrajno glavarstvo dne

2. februarja, za brežiško okrajno glavarstvo dne 3. februarja, za ljubomersko okrajno glavarstvo dne 3. februarja in za konjiško okrajno glavarstvo dne 3. februarja. Začetek vsakokrat ob 8. uri zjutraj. Vsek črnovojniški zavezanec naj ima pri sebi dotično črnovojniško izkaznico.

Kapitaliziranje hrabrostnih svetinj. »Az Est« javlja, da pretresajo merodajni ogrski krogi misel, kapitalizirati mesečne prejemke imeteljev hrabrostnih svetinj, če imajo dotični samostojno obrt ali hočejo kupiti zemljišče. V tem slučaju bi se izplačalo imeteljem zlate hrabrostne svetinje 4000 K, imeteljem vel. srebrne svetinje 2000 kron, imeteljem male srebrne svetinje pa 1300 kron. Tudi prejemki invalidov in sirot bi se kapitalizirali.

Največji vojak v naši armadi. Nedavno je bil v vojake poklican dalmatinski črnovojnič Ivo Imocki, ki je brezdvomno največji vojak v naši armadi, kajti mož je visok 2 m in 13 cm.

Žrebanje državne dobrodelne loterije. Dne 10. februarja t. l. se bo vršilo na Dunaju žrebanje državne loterije, koje čisti dobiček je namenjen nevojaškimi dobrodelnim namenom. Vseh dobitkov je 21146 in sicer v znesku 625.000 kron. Glavni dobitki znašajo 200.000 K, 50.000 K, 30.000 K in 20.000 K. Posamezna srečka stane 4 K. Srečke se prodajajo po trafikah, menjalnicah, poštah in davčnih uradih i. t. d.

Napoved osebno dohodninskega davka za leto 1916. Davčne oblasti naznanjajo, da morajo biti napovedi o osebno-dohodninskem in rentnem davku za leto 1916 izročene najpozneje do 31. januarja pristojnim davčnim oblastim. Pripomni se, da se obresti vojnega posojila ne smejo prištevati k rentnemu, ampak k osebno-dohodninskemu davku.

* **Živinski in svinjski sejmi v Mariboru** začasno ustavljeni. Ker se je pojavilo v mariborskem mestnem okolišu, kakor tudi v več okoliških občinah nekaj slučajev živinske bolezni na gobcu in parkljih, je oblast začasno ustavila živinske in tedenske svinjske sejme v Mariboru.

Plovba po Dravi začasno ustavljena. Da more elektrarna v Fali nad Mariborom dogotoviti jezove ob Dravi v Fali nad Mariborom, je zaprosilo omenjeno podjetje, da se začasno ustavi po Dravi plovba s splavi. Oblast je odredila, da je ustavljena plovba po Dravi v dobi od 1. februarja do 31. marca in sicer 1 kilometer nad Falo notri do jezov pri Fali.

Veliki potresi Mali Aziji. Na opazovalnicah za potrese v Ljubljani, Trstu in v Sofiji so dne 24. januarja zjutraj ob 8. uri dognali, da so morali biti nekje v Mali Aziji grozni potresi.

Ponarejeni dvekranski bankovci. Ob štajersko-hrvaški meji kroži v zadnjem času v prometu večje število ponarejenih dvekranskih bankovcev. Razločuje se jih od pristnih prav lahko, kajti slika na ponarejenih bankovcih je rumenkasto-vijoličaste barve, obrobki pa z navadnim čopičem s prosto roko temno-modro pobarvani. Številka serije je pa pobarvana s temno-rujavo barvo. Ponarejeni bankovci se prav lahko razločujejo od pristnih. Torej pozor!

Kraguljčki. Pod tem imenom je izšla v založbi knjižarne J. Štoka v Trstu zbirka pesmi za mladino, ki jih je spesnila znana tržaška pesnica Utva. Knjižica obsega tri tiskane pole, ima ročno, elegantno obliko in velik, ličen tisk. Naslovno in končno etiketo skratke z kraguljčki je narisala gca. Milka Martelančeva »kraguljčki« bodo primerno zabavno-podučno čtivo za našo mladino, ter se jih dobiva pri založniku J. Štoka, knjižarna v Trstu, via Molino piccolo 19. Knjižica broširana stane 80. vin. in lično v platno vezana 1 k. 20, vin po pošti 10 vin. več.

Mali prefriganec. Pred nekaj tedni so poročali dečki o čudovitem dečku, ki je šel za očetom na bojišče, se tam udeležil bojev ter se pokazal tako vrlega junaka, da je postal v kratkem času četovodja. Dečku je 12 let, piše se za Markoviča, doma pa je iz Splita, to je njegova kratka biografija, ki so jo objavljali listi in v ilustriranih časopisih smo celo občudovali fotografijo malega junaka v vojaški uniformi. Mali Markovič je prispel te dni v rodno mu mesto Split ter izjavljati, da čaka na svojo »srebrno.« Toda pri splitski policiji se je našel neverni Tomaž, ki je začel junaškega dečka nekoliko radovednejše izpraševati. In mali junaček se je policaja ustrašil, ter mu povedal, da se ne piše Markovič, da ne ve, na katerem bojišču je bil, tudi na očeta se noče spomniti, niti tega ne ve več, kdo mu je dal uniformo, in zvezde. In kruta policija je vzela hajdučka v svoje varstvo ter skuša dognati, odkod in kdo da je on. Markovič, ti si ptič, tako pravijo splitski policaji in upajo, da bodo to tudi dokazali. — Kakor poročajo iz

Splita, se nahaja „mali junak“ še vedno v zaporu. Spočetka je pripovedoval policijskemu komisariju cele romane; da je sin nekega orožnika, mati in oče sta umrla. v Splitu je končal ljudsko šolo, veselilo ga je na fronto, vtihotatil se je k 22. pešpolku ter bil tako hraber, da ga je sam general Borojevič napravil za četovodje in mu pripel srebrni hrabrostni svetinji I. in II. razreda, da je bil potem težko ranjen, prepeljan v Ljubljano, nato v Zagreb itd. Vse te navedbe so se izkazale za neresnične. Fant niti ni iz Splita doma, pač pa je faktično bil na bojišču in se klatil blizu dalmatinskega polka, zdi se, da v tem oziru nima čiste vesti. Odkod in kaj je mladi prefri-ganec, tega pa za nobeno ceno noče povedati. Če mu policija dokaže, da se je zlagal, pa pride z novo lažjo.

Dopisi.

Maribor. Ob sklepu uredništva izvemo, da se bodo prebiranja županov, občinskih svetovalcev in nižjih uradnikov vršila v Mariboru po sledečem redu: dne 1. febr. za mesto in okrajno glavarstvo Maribor ter Radgono; dne 2. febr. za Feldbach in dne 3. febr. za Nemški Lonč in Lipnico. Prebiranja so v Narodnem domu. Začetek ob 9. uri predpoldne.

Maribor. Padel je rezervni nadporočnik 27. črnovojniškega polka Josip Stepec iz Maribora.

Maribor. Dne 26. januarja je umrla tukajšnja hišna posestnica in gostilničarka Terezija Lončarec v 66. letu svoje starosti. Bila je protestantskega veroizpovedanja.

Maribor. Mestni magistrat razglša da bo prodajal odslej naprej samo sveža jajca komad za 14 vinarjev in sicer vsak dan od 8—12 ure predpol dne na trgu retovza.

Maribor. Mestni magistrat opozarja lastnike hiš v področju mariborskega mestnega zastopa, da naj strogo pazijo na red in snago v hišah, na dvoriščih, v gostilnah in kavarnah ter v raznih shramlah za živila. Etapno poveljstvo namerava odrediti na dne 29. januarja t. l. obhod po mestu, da se preprča o zdravstvenih razmerah v mestu ter o snagi v stanovanjih stratiščih, vodovodih, tovarnah, gostilnah in kavarnah.

Maribor. Iz tovarne za izdelovanje strojev tovarnarja R. Ježeka je nekdo ukradel jermen, ki je bil vreden 250 kron.

Maribor. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem je bila obravnava zoper 37letnega Franca Zajšek iz Jablovca zaradi kudodelstva tatvine. Sodišče mu je prisodilo 16 mesecev težke ječe.

Lajtersperg pri Mariboru. Tukajšnji orožniki so prijeli delavca Vincenca Kobulo in delavko Marijo Kozjak, ker sta osumljena tatvine. Ne preteče dneva, da bi se v naši občini ne slišalo o tatvinah in drznih ulomih. Kuretno kradejo tatovi kar pri bellem dnevu iz dvorišč.

Marija Snežna. Došlo je žalostno poročilo z rusko poljskega bojišča, da je sovražna krogla ugasnila življenje mladeniču Valentinu Pivec. Bil je edina podpora materi-vdovi. Vsi smo ga imeli radi, kamorkoli je prišel. Dragi Valentin, počivaj mirno v tuji zemlji!

*** Vučjvas.** Kmetijska podružnica Vučjvas priredi na Svečnico svoj občni zbor z običajnimi poročili in posvetovanji. Občni zbor se vrši o dveh časih: za Banovce, Buncane in Veržej zjutraj po rani sv. maši v gostilni gospe Seršen v Veržej; za ostale pri podružnici včlanjene občine pa popoldne ob ½2. uri v šoli v Vučjvasi. K obilni udeležbi vabi načelstvo cenjene ude podružnične in druge, ki se — bodisi moški ali ženske — zanimajo za kmetijsko organizacijo.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnja Marijina družba ima duhovne vaje od 2.—6. februarja pod vodstvom č. gg. lazaristov iz Celja.

Škofjvas pri Celju. Umrla je tukajšnja veleposestnica in vdova Terezija Kožuh v 54. letu svoje starosti. Njeni štirje sinovi se nahajajo na bojišču.

Celje. Pri zagrebškem polj kotopničarskem polku št. 37 je bil imenovan za poročnika v rezervi g. dr. Franc Hrašovec iz Celja. — Za računskega poročnika je imenovan g. Maks Detiček, uradnik avstro-ogrskega konzulata v Podgorici.

Celje. Dne 26. januarja t. l. je umrl tukajšnji uporabni višjesodni svetnik Aleksander Balog.

Celje. Šolska mladež v našem mestu postaja od dne do dne bolj zanemarjena in podivjana. Očetje se nahajajo večinoma na bojišču, matere pa vsled obilnih opravkov niso v stanu nadzorovati svojih otrok, kajti čez 800 šoloobveznih otrok je v našem mestu, ki so že delj kakor pol leta brez šolskega pouka in se klatijo in pretepajo po mestnih ulicah.

Celje. V zadnjih dneh so umrle v tukajšnjih vojaških bolnišnicah sledeče vojaške osebe: Črnovojniak Štefan Veres in pešec Jarež Mandinec.

*** Rajhenburg.** Občni zbor izobraževalnega društva se vrši na Svečnico, dne 2. febr., v društveni dvorani. Pridite, člani, v obilnem številu!

*** Soštanj.** V nedeljo, dne 30. jan., priredijo škalski diletantje gledališko predstavo „Tri sestre“ v prid bolnim in ranjenim vojakom na bojnem polju, ob 3. uri popoldne v gledališki dvorani hotela „Avstrija.“ Med dejanjem igra glasovir in petje mešanega zbora iz Soštanj. Po predstavi se vrši v gostilniških prostorih hotela „Avstrija“ zabavni večer s petjem mešanega zbora, šaljivo pošto in prosto zabavo. Ker je ves čisti dobiček namenjen za blagodelne namene, se prosi obilne udeležbe!

Zadnja poročila došla v petek dne 28. januarja.

Vajnovajše avstrijsko uradno poročila

Uradno se razglša:

Dunaj, 27. januarja.

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Italijansko bojišče.

Včeraj, dne 26. jan., je bojno delovanje splošno pojenjalo. Pri Oslavju je še imel naš artilerijski ogenj ta uspeh, da je pritegnil k nam 50 italijanskih uskolov.

Črnogorsko bojišče.

V vseh delih Črnogore, kakor tudi na ozemlju Skadra vlada popoln mir. Večji del črnogorskih čet je razorožen. Prebivalstvo se vede docela uljudno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Hüfer, podmaršal.

Določila za oddajo orožja v Črnogori

Naše vrhovno armadno vodstvo objavlja sledeče točke pogodbe glede razoroženja črnogorskih čet. Pogodba je bila podpisana dne 25. jan., ob 6. uri popoldne, in vsebuje bistveno sledeče točke:

1. Vse vojno orožje, ki se nahaja v deželi z municijo vred, kakor tudi topovi, strojne puške, granate itd., se morajo izročiti vojaškemu poveljstvu.

2. Vsak Črnogrec mora oddati vse svoje orožje v sledečih krajih: Podgorica, Nikšić, Kolazin, Danilovgrad, Savnik in Andrijevice-Goransko. Orožje se mora oddati v treh dneh, v bolj oddaljenih okrajih pa v šestih dneh. Črnogorskim častnikom ni treba oddati sabelj. Puške in samokrese smejo nositi samo orožniki, policaji ter obmejna straža proti Albaniji.

3. Ker so e. kr. čete zasedle že skoraj celo črnogorsko ozemlje, jim damo na voljo, da do miru nadaljujejo vojna podvzeta.

4. Črnogorska vlada jamči za to, da ostanejo vsi za orožje sposobni Črnogorci mirno na svojih domovih. Vsa pristanišča, vse železnice in vse ufrdbe se že nahajajo v oblasti avstrijskih čet, katere jih lahko obdržijo do sklepa miru.

5. Vse avstro-ogrske ter nemške vojne ujetnike je morala črnogorska vlada izročiti dne 25. jan. avstrijskemu vojaškemu poveljstvu v Podgorici; črnogorski vojni ujetniki pa se oddajo pri sklepu miru.

5. Upravo Črnogore izvršujejo črnogorske oblasti.

7. Črnogorska vlada mora predložiti vojaškemu poveljniku v Cetinju seznam vseh ladij, ki se nahajajo na Skadarskem jezeru, ter jih mora poslati proti Virpazarju.

8. Od 25. jan. naprej bo poročala črnogorska vlada če mogoče vsak dan vojaškemu poveljniku v Cetinju o stanju oddaje orožja.

9. Črnogorski odposlanci bodo naznanili, kje se bo vsakokrat nahajala črnogorska vlada, ki se sedaj začasno nahaja v Podgorici.

10. Črnogorski odposlanci prosijo, naj bi se že čimprej pričelo z mirovnimi pogajanjmi, ker bi to pomirjevalno uplivalo na prebivalstvo.

Pogodba je bila podpisana v Cetinju dne 25. jan. 1916. Avstrijska pooblaščenca sta bila: podmaršal pl. Weber in major Schuppich, črnogorska odposlanca pa general Becir in major Lompar.

Sv. Ivan Meduanski bo kmalu avstrijski.

Srbi so že dne 23. jan. izpraznili Sv. Ivan Meduanski, ker se močne avstrijske čete približujejo me-

stu od vseh strani: ob morju in čez gore. Srbi bežijo proti Draču, kjer upajo priti na ladje, ker jim je pot v južno Albanijo po bolgarsko-avstrijskih četah odrezana.

Pašič nujno prosi.

Srbski ministrski predsednik Pašič je poslal Franciji s Krfa nujno prošnjo za rešitev 120.000 Srbov, ki tavajo po Albaniji. Ako bi bili preskrbljeni z živili in orožjem, bi se še lahko branili. Naj Francija ne zamudi časa, da jih otme.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk štev. 47:

Padlo moštvo:

Adam Hubert, pešec; Alker Jožef, pešec; Ambrož Franc, desetenik, Radgona; Aspök Lovro, peš.; Bauman Janez, pešec; Eerger Janez, korpor.; Bezjak Anton, pešec; Bodlej Janez, pešec, Sv. Martin, Maribor; Braunegg Franc, pešec; Dobaj Vinko, pešec, Polbrežje, Maribor; Enzinger Anton, pešec; Fischer Franc, pešec; Friedrich Janez, pešec; Fruhmann Jožef, pešec;

Gangl Leopold, pešec, Radgona; Gaviner Fr., pešec; Germautz Boštjan, pešec; Gefner Jožef, poddesetenik; Goš Anton, pešec; Gros Alojzij, pešec; F. Gruber, pešec; Gruber Karol, pešec; Grundner Friderik, pešec; Gutjahr Franc, pešec; Gutl Andrej, pešec;

Habenig Vinko, pešec; Habinger Jurij, pešec; Habiš Rudolf, pešec; Hacker Andrej, pešec; Hacker Janez, pešec; Hackl Lenart, četovodja; Halustnik Benedikt, pešec; Haring Anton, pešec; Hudček F., pešec; Hvalič Janez, pešec; Jager Jožef, pešec;

Kacijančič Alojzij, pešec, Radgona; Krajnc Matija, pešec, Maribor; Krapož Franc, pešec; Krennik Jakob, pešec, Tinje;

Lemut Janez, pešec; Leskovar Anton, pešec; Loh Stefan, pešec; Lorber Rihard, pešec;

Marguč Franc, pešec, Maribor; Cigonce; Marčinko Anton, poddesetenik, Maribor; Mihelčič Miha, pešec, Celje; Mulec Jožef, pešec, Radgona; Mulej Karol, pešec.

Naznanjamo prežalostno vest da je prečastiti gospod

Franc Muršič,

župnik v Framu

dne 28. prosinca 1916 ob 3. uri zjutraj po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 49. letu svo je starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v nedeljo 30. t. m. ob 4. uri popoldne na framsko pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v ponedeljek 31. t. m. ob 8. uri v župnijski cerkvi v Framu.

Fram, dne 28. prosinca 1916.

Žalujoči estali.

Občina, krajni šolski svet in učiteljsvo v Framu pri Mariboru naznanjajo prežalostno vest, da je velezaslužni dušni pastir in katehet, prečastiti gospod

Franc Muršič

župnik v Framu

dne 28. prosinca 1916 ob 3. uri zjutraj po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 49. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v nedeljo 30. t. m. ob 4. uri popoldne na framsko pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v ponedeljek 31. t. m. ob 8. uri v župnijski cerkvi v Framu.

Fram, dne 28. prosinca 1916.

Karl Černež Janez Vebel Fr. Pirkmaier
župan. šolski načelnik. šolski vodja.

Koledar za slovenske vojake za leto 1916 je letos gotovo najbolj in času najbolj primeren koledar. Krasi ga lepa slika osarjeva. V koledarju najdeš 10 strani molitev, ki so primerne za vojake na bojišču. Razven tega te ta koledar podučuje o podporah družin, o penzijah vdov in sirot, o penzijah invalidov itd. Ot koncu ima tudi vzorce za prošnje na razne urade v zadevi podpor in penzij. Koledarja se je dozdaj razpečalo med slovenskim vojaštvom že čez 10.000 izvodov. To kaže, kako je priljubljen vojakom na fronti, ki ga enkrat vidijo, ki ga gotovo naroče in ga težko pričakujejo. Stane pa s poštnino vred 1 K, brez poštnine 10 v manj. Naroči in dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru Koroška cesta 5.

Kovaškega pomočnika oziroma medsega vajenca, oba vojaščine prosta, sprejme takoj Jožef Veronek, kovač na G. Hajdinu št. 32 pri Ptuj. Plača po dogovoru.

Sprejme se mož, ki bi oskrboval vinograde, sadovnjake in nadzoroval tudi dela na polju. Vešč mora biti vseh del v vseh strokah. Plača po dogovoru. Oglase sprejme uredništvo „Straže“ v Mariboru pod št. 19.

Trgovski pomočnik specerijske stroke, se išče za čimprejji vstop proti dobremu plačilu. Ponudbe na „Konsumhalle“ v Rušah, Štajersko 16

Učemca za krojaško obrt, iz dobre hiše sprejme takoj Josip Hočevar, krojaški mojster v Celju. 22

Glasevir se proda po nizki ceni (70 K) pri g. P. Kodrič, Duhačgasse 10, Maribor.

Rabim nekaj tisoč kolov

za vinograd 2 metra dolgih, kateri bi se morali spraviti s splavom po Dravi do Barča na Ogrskem. Ponudbe na dr. M. Dörwald v Banjaluki.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
Maribor, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

Čekovni račun c. kr. pošte
n. hranilnice št. 25.819 t. j.
interurban telefon št. 119

Priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatlic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamencov, tablic, črnih, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic itd. Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moliki, svetinjske, škapulirji. Štampilje za urade in dr.

Vojakom

na bojišču primanjkuje berila. Matere, sestre naročite svojim možem, sinovom in bratom „Stražo“ in „Slovenski Gospodar“.

„Straža“

stane za 3 mesce 2 K 50 v.

„Slovenski Gospodar“

stane za 3 mesce 1 K.

Vpošljite naročnino in natančni vojno-poštni naslov.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.

Trgovina g. Czaadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» g. Coretti, Grajski trg 7.

» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,
» Žifko, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostersgasse (baraka.)

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošek.

» » Franca Korošek.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ili v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozje:

Trgovina gospoda Draškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Liutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrščič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Petrinja: (Hrvatsko).

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštani:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržei:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najlože pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta K 2:50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.**

Kdor se ni naročen na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista pri našata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežen popust.

Pri sestavi "daril" za naše hrabre vojake, pomislite kaj morajo ti pretrpeti vsled zime in mokrote

zunaj na bojišču

in pošljite jim kot sredstvo zoper kašelj, hripavost in zasliženje 1—2 škatljici **Faysovih** prstnih šodenskih mineralnih pastilj. Pazite pa strogo na ime „Fay“.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 2 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhova cesta.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in kaljivih semen na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane trvdke Mauthner, ki se dobijo pri domači trvdke

Ivan Ravnikar, Celje.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

specialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v oguju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pism na razpolago.

ZAHVALA.

Za izredno številne dokaze sočutja ob smrti našega ljubega brata, preč. g. kanonika

Jerneja Voh

izražava v svojem in v imenu sorodnikov najsrčnejšo zahvalo in priporočava rajnega v blag spomin in pobožno molitev.

Maribor, 24. prosinca 1916.

Martin Voh;

Ses. Mar. Stanislava Voh. 51

U R E
Točna postrežba

GES. GESTE
TRAURING

Velika zaloga ur, dragocastih, srebrnatih in opitnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. — Hustr. cenik zastoj. — Gramofoni 20—200 K

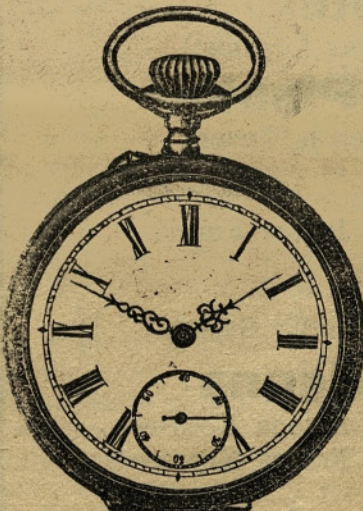
Niklasta remont-ura K 350
Pristna srebrna ura K 7—
Original omega ura K 24—
Kuhinjska ura K 10—
Budilka niklasta K 8—
Poročni prstani K 2—
Srebrne verižice K 2—

Večletno jamstvo.
Nasl. Dietfinger
Theod. Fehrenbach
urur in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlatno in srebrno.

Mlinarskega pomočnika

starega ali mladega, vojaštva prostega, sprejme za mlin, ki leži ob cesti Varaždin — Varaždinske Toplice. Penudbe z označbo plače se naj naslovijo na Ignacija Kaniški, mlinar Varaždinbreg kor. 78. z. p. kolodvor Varaždinske Toplice.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil

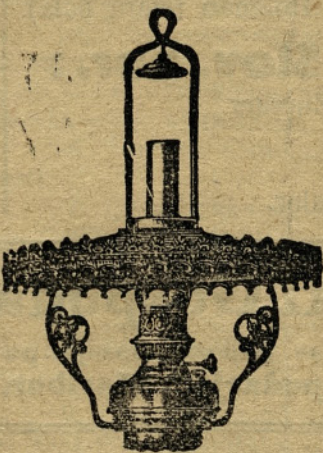
Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urur, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urur od glav. kolodvora.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

43. c. kr. državna loterija

za civilno dobrodelne namene v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel.

Ta loterija v denariu vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

10. feb. 1916.

Cena srečke 4 krone.

Debe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Verdere Zollamtsstrasse 5, pri kr. ogrskem loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti, IX. poslopije glavnega cesarskega urada, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzovojnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

Od vojaške oblasti imenovani komisar za nakupovanje sena in slame kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melje štev. 29.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX**
Za gostilničarje: Papirnatate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z naom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4½%

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Dale posojila

na vknjižbo, na osební kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prosnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.